

Spis treści

Wykaz zastosowanych skrótów	9
Wstęp	11

Rozdział I

Pozycja społeczna kobiety w Prusach i koncepcje jej kształcenia w XIX w.	19
1. Status społeczny i prawny kobiet w Prusach w XIX w.	19
1.1. Wpływ Rewolucji Francuskiej na emancypację kobiet	22
1.2. Filozofowie a kwestia kobieca	26
1.3. Pozycja kobiety w prawie pruskim	31
2. Koncepcje kształcenia	35
2.1. Europejskie systemy oświatowe	36
2.2. Teorie kształcenia płci żeńskiej	43
2.3. Teorie klasyczne. Jean Jacques Rousseau i jego wpływ na pruskie koncepcje edukacji żeńskiej	50
2.4. Teorie nowoczesne	63

Rozdział II

Ustrój i struktura średnich szkół żeńskich w XIX w. (do 1908 r.)	69
1. Administracja szkolna i terytorialna	69
2. Formy kształcenia dziewcząt w XVIII w. oraz podstawy prawne funkcjonowania żeńskiego szkolnictwa średniego w wieku XIX	74
2.1. Średnie szkoły żeńskie stopnia niższego tzw. mittlere Mädchenschule	76
2.2. Średnie szkoły żeńskie stopnia wyższego tzw. höhere Mädchenschule	78

2.3. Szkoły rzemieślnicze dla dziewcząt tzw. Handels- und Gewerbeschule für Frauen und Mädchen	83
3. Państwo a szkolnictwo zakonne	86
4. Nadzór nad średnimi szkołami żeńskimi	91
5. Zasady finansowania średnich szkół żeńskich	101

Rozdział III

Reforma 1908 r. jako nowy etap

w średnim i wyższym szkolnictwie żeńskim	107
1. Wpływ niemieckiego ruchu kobiecego na reformę średniego szkolnictwa żeńskiego w II poł. XIX w.	107
2. Projekty reformy szkolnictwa żeńskiego na przełomie XIX i XX w.	117
2.1. Konferencja styczniowa 1906 r. i zjazd organizacji kobiecych w Kassel w październiku 1907 r.	121
2.2. Reforma 1908 r.	126
3. Studia uniwersyteckie kobiet	136
3.1. Edukacja gimnazjalna dziewcząt.....	142
3.2. Rok 1896 — połowiczny sukces kobiet	147
3.3. Rok 1908 — przyznanie kobietom nieograniczonego prawa studiowania	152

Rozdział IV

Nauczyciele i uczennice średnich szkół żeńskich	157
1. Guwernantka — „prototyp” zawodu nauczycielki	158
2. Seminarium męskie	162
3. Selektory i seminarium dla nauczycielek	165
4. Kolegia nauczycielskie w średnich szkołach żeńskich	174
5. Ustawodawstwo	176
6. Żeńskie organizacje nauczycielskie w Prusach Zachodnich	187
7. Celibat nauczycielek	195
8. Dochody nauczycieli	197
9. Odznaczenia	201
10. Uczennice. Dane liczbowe, przynależność wyznaniowa pochodzenie społeczne	203

10.1. Towarzystwo Pomocy Naukowej dla Dziewcząt oraz Pomorskie Koło Panien w Toruniu	207
10.2. Koedukacja	209

Rozdział V

Nauczanie w żeńskich szkołach średnich	211
1. Cele nauczania w wyższych szkołach żeńskich	211
2. Cele nauczania w średnich szkołach żeńskich stopnia niższego	214
3. Kwestie programów nauczania na konferencji w Weimarze w 1872 r. oraz na konferencji w Berlinie w 1873 r.	216
4. Stanowisko władz rządowych w kwestii zakresu nauczania w średnich szkołach żeńskich	220
5. Pierwsze próby unormowania kwestii programowych	222
5.1. Rok 1894 — pierwsza ministerialna regulacja dotycząca wyższego szkolnictwa żeńskiego	224
6. Prace nad stworzeniem nowych planów nauczania	230
7. Rok 1908 — ujednoczenie planów nauczania	234
8. Rok 1910 — nowe plany nauczania dla żeńskich szkół średnich stopnia niższego	237
9. Wychowanie gimnastyczne dla dziewcząt	238
10. Język polski	239
11. Lekcje religii dla mniejszości wyznaniowych	244
Zakończenie	247
Załączniki	251
Bibliografia	265
Zusammenfassung	295
Indeks osób	301